

SZKOLENIE UNIFIKACYJNE DLA RATOWNIKÓW WODNYCH PRACUJĄCYCH NA PŁYWALNI KRYTEJ MOSIR OŚWIĘCIM 09.11.2024

Tematyka zajęć

I. Część teoretyczna:

Doskonalenie kluczowych umiejętności w zakresie obserwacji ratowniczej na obszarach wodnych. Prezentacja multimedialna pt. „Obserwacja ratownicza a proces tonięcia”

instruktor WOPR 1039

II. Część praktyczna:

1.Ćwiczenie sprawnościowe:

Podjęcie osoby nieprzytomnej z dna niecki głębokiej 4m pływalni w odległości 12,5m od ściany nawrotowej.

-skok ratowniczy: wykroczny, ślizgowy, tzw. sportowy startowy na głowę

-dopłynięcie kraul ratowniczy

-zanurzenie szybkie z napłynięcia tzw. scyzoryk

-nurkowanie do dna i podjęcie manekina za doły pachowe (jednorącz, oburącz) lub za korpus barkowym

-holowanie manekina 12,5m do ściany nawrotowej i z powrotem do miejsca ułożenia

2.Ewakuacja i stabilizacja osoby urazowej niewspółpracującej na desce ortopedycznej w wodzie głębokiej w zespołach trzy osobowych ratowników (1 brzeg,2 ratowników w wodzie) -2 stanowiska ćwiczeń

3.Ewakuacja i stabilizacja osoby urazowej niewspółpracującej na desce ortopedycznej w wodzie płytkiej w zespołach dwuosobowych ratowników (2 ratowników w wodzie) -3 stanowiska ćwiczeń

4.Podjęcie osoby współpracującej ze środka niecki pływalni rzutem rzutki szwedzkiej oraz zadanie dodatkowe -podjęcie osoby współpracującej ze środka niecki pływalni w nowoczesnej technologii -robotem zdalnie sterowanym

SZKOLENIE „DOSKONALĄCE” DLA RATOWNIKÓW WOPR KLUCZOWYCH I PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE OBSERWACJI RATOWNICZEJ NA OBSZARACH WODNYCH

pt. „ Obserwacja ratownicza a proces tonięcia”

instruktor WOPR 1039

BY UNIKNĄĆ TRAGEDII !!!

SZKOLENIE „DOSKONALĄCE” DLA RATOWNIKÓW WOPR - KLUCZOWYCH I PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE OBSERWACJI RATOWNICZEJ NA OBSZARACH WODNYCH

Zasady-Fakty-Interpretacja-Prowokacja-Konwersacja -Polemika

Punkt widzenia omawianych zagadnień: doświadczenie ratownika(Polska i świat, pływalnie, jeziora i morze), czynny ratownik, instruktor ratownictwa WOPR, pływonurkowania , biegły sądowy, pracownik naukowy

CELE SZKOLENIA

Cel główny:

1. Uniknięcie tragedii ofiary i jej rodziny, ratownik-(a/czki) i rodziny, straty dla społeczeństwa, skazy wizerunkowej WOPR

Cele operacyjne:

1. Podniesienie kompetencji poprzez poszerzenie wiedzy a w konsekwencji umiejętności rozpoznawania osób potrzebujących pomocy w wodzie
2. Podniesienie progu wrażliwości społecznej- **EMPATII!!!**

EMPATII !?

EMPATII !?

**EMPATII
I PERCEPCJI
ZMYŚLÓW**

PERCEPCJI ZMYŚLÓW

- 1.Zabawa zobacz
- 3.Szybka trójka

**PERCEPCJA
ZMYŚLÓW
Gdzie
szukamy?**

Ile 1 widzisz na obrazku?

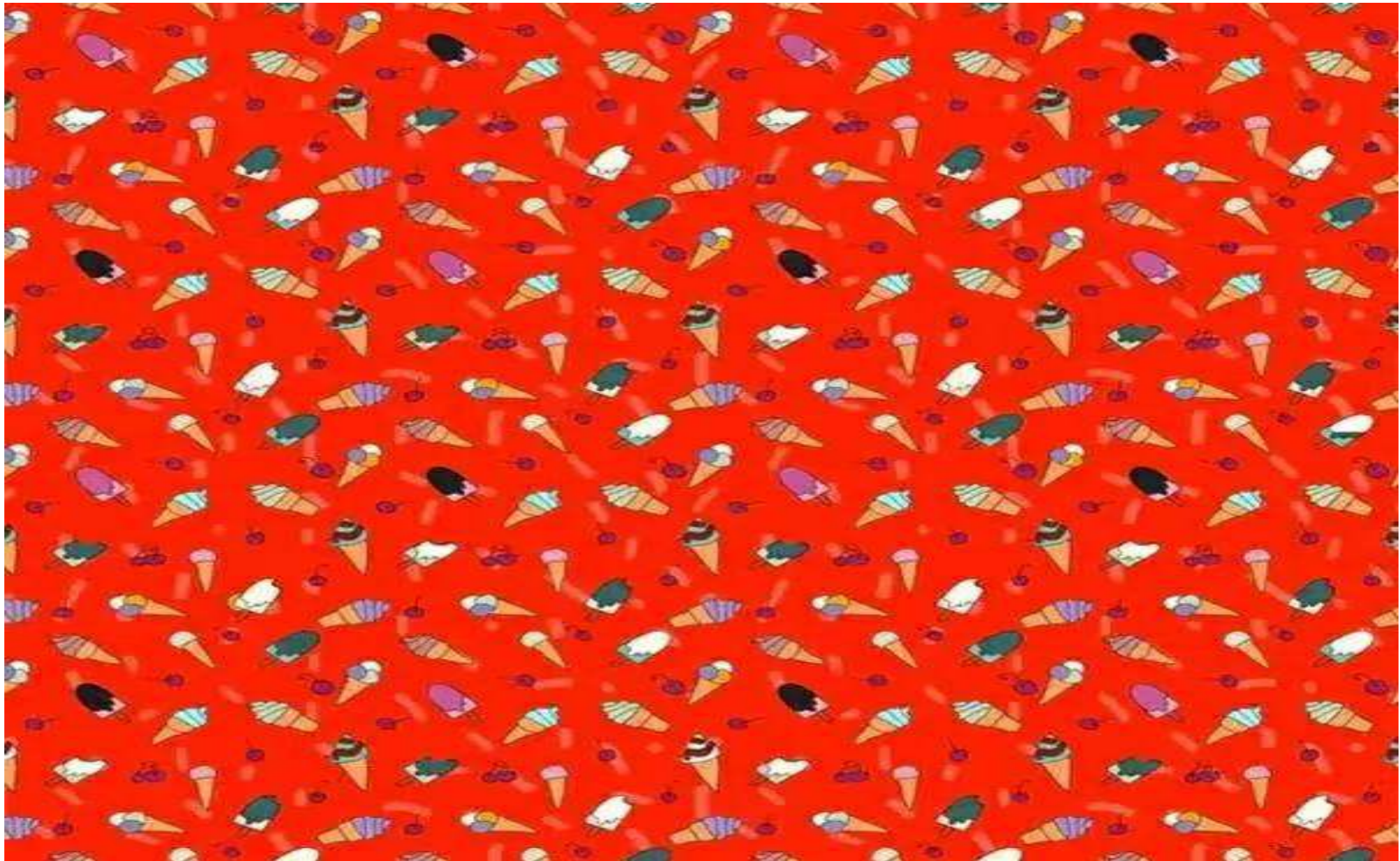
33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33
33 33 33 33 33 38 33 33 33 33 33 33 33
33 33 33 33 33 33 33 33 33 38 33 33 33
33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33
33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33
33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33
33 33 33 83 33 33 33 33 33 33 33 33 33
33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33 33

**PERCEPCJA
ZMYŚLÓW**

**Czego
szukamy?**

Identyfikacja

Problemu

**PERCEPCJA
ZMYŚLÓW
Identyfikacja
Problemu
lub jej brak**

**PERCEPCJA
ZMYŚLÓW
Identyfikacja
Problemu
lub jej brak**

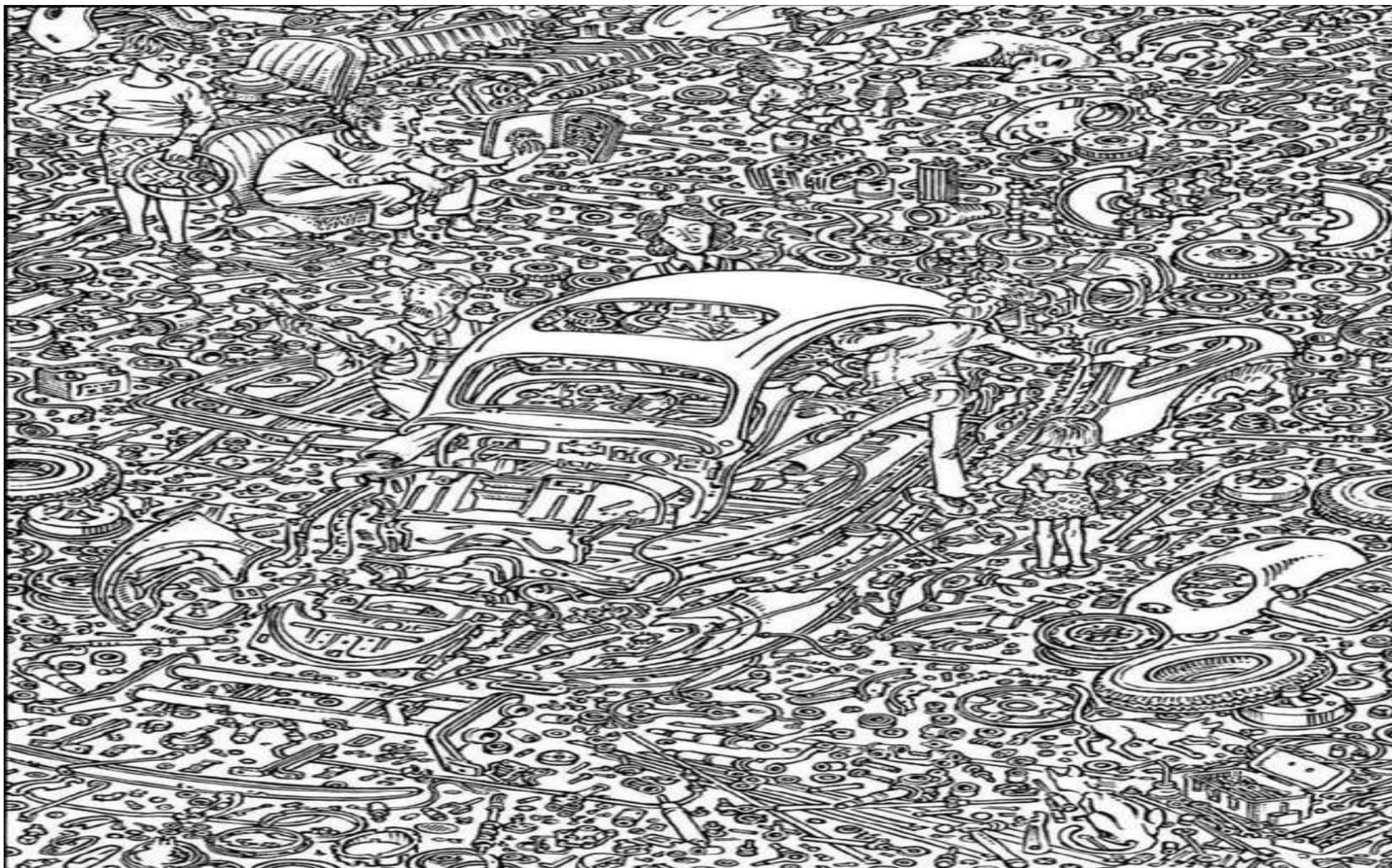

PERCEPCJA

ZMYŚLÓW

Identyfikacja

**Regularność
nasylenie
kontrast
ostrość kąta
obserwacji**

PERCEPCJA ZMYŚLÓW /spostrzegawczość =

Identyfikacja problemu=koncentracja

-

Regularność obrazu, nasycenie, kontrast, ostrość, kąt obserwacji, rozmiar, odległość, kolor

=

Zauważenie/sukces-działanie/akcja

Skala problemu

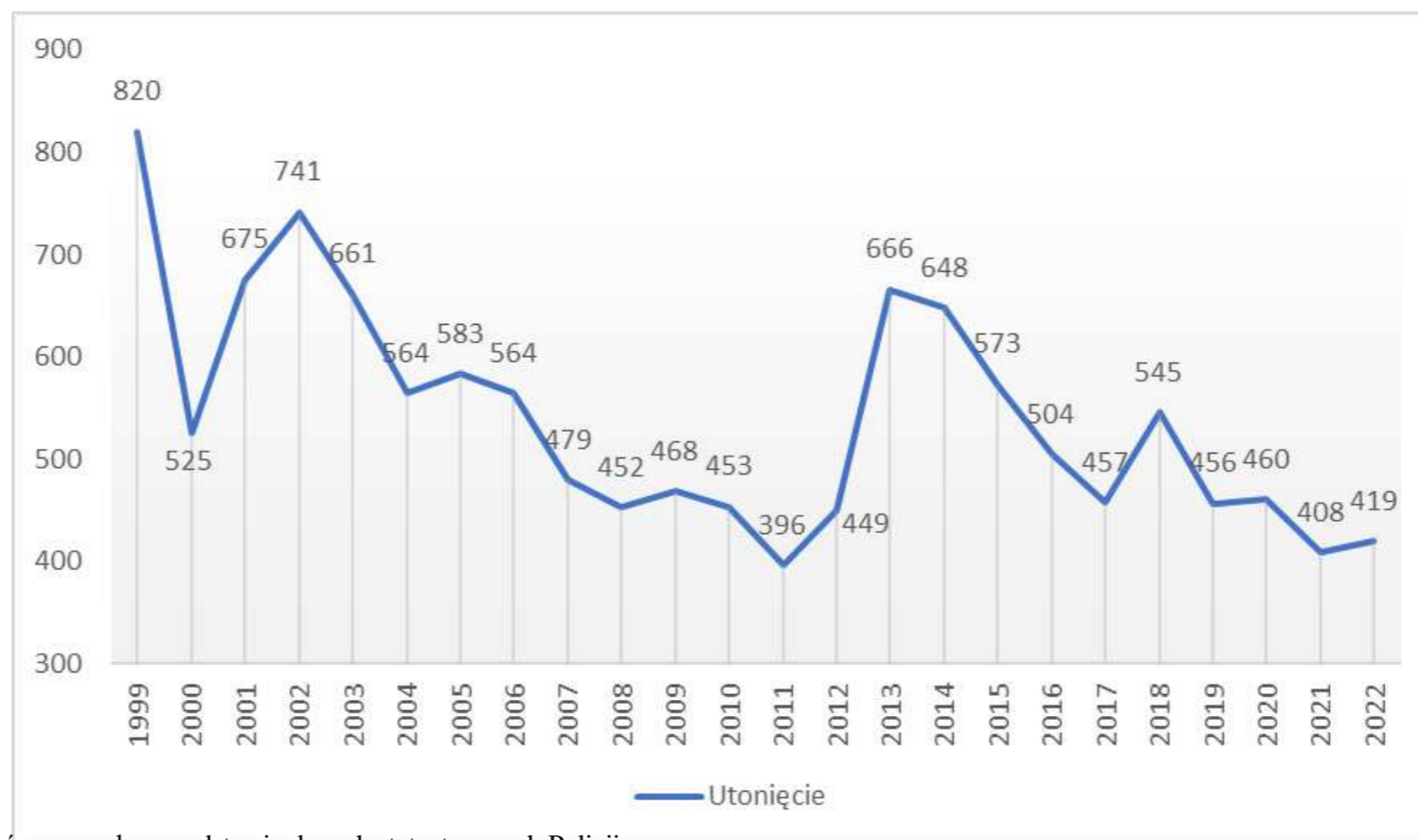
Statystyka utonięć

- † -**Śmierć w środowisku wodnym, rozumiana jako utrata życia przez utonięcie, jest trzecią pod względem liczebności zgonów przyczyną nagłej niezamierzonej śmierci ludzi na Ziemi**
- † -**WHO szacuje, że każdego roku śmierć w wodzie ponosi ponad 300 tysięcy osób**
- † -**W Polsce w 2023 r. życie w wyniku utonięcia straciło 450osób**
- † **Średnio rocznie w Polsce utonęło na przestrzeni ostatnich 20 lat- 516,25 osób, co stanowiło- 1,36 utonięć na sto tysięcy mieszkańców Polski**

Skala problemu

Liczba odnotowanych utonięć osób w Polsce w latach 1999-2022

W 2023 roku 450 utonięć

źr.: opr. wł. na podstawie danych statystycznych Policji

SZKOLENIE „DOSKONALĄCE” DLA RATOWNIKÓW WOPR -KLUCZOWYCH I PODSTAWOWYCH UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE OBSERWACJI RATOWNICZEJ NA OBSZARACH WODNYCH

Liczba utonięć oraz wskaźnik procentowy z podziałem na rodzaj akwenu na przestrzeni 11 lat w Polsce w latach 2002-2012

zbiornik	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	suma	[%]
morze	31	35	24	12	32	13	15	9	32	11	12	226	4,17
rzeka	232	212	186	206	137	139	135	137	132	128	128	1772	32,76
jezioro	166	153	120	115	152	107	107	103	99	119	110	1251	23,12
zalew	61	62	43	35	51	38	30	41	40	43	48	492	9,09
staw	33	29	20	17	17	14	17	20	13	13	21	214	3,95
sadzawka	92	71	66	82	55	76	60	62	68	63	55	750	13,86
glinianka	26	18	14	18	23	14	15	13	17	12	21	191	3,53
kanal	16	15	12	7	16	13	10	17	13	16	9	144	2,66
studnia	12	7	9	9	4	7	10	8	1	9	7	83	1,53
rów mel.	19	8	24	23	18	23	19	20	17	19	10	200	3,69
basen p. poż	8	3	2	3	6	3	5	7	3	2	5	47	0,86
basen kąp.	1	7	4	3	2	0	1	0	1	1	5	25	0,46
torfo.	3	2	0	1	2	4	1	0	0	1	0	14	0,25
suma całkowita	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5409	100%

źr.: opr. wł. na podstawie danych statystycznych Policji

UTONIĘCIA POLSKA- Profilowanie (dane Policja)

W 2022 roku na terenie Polski odnotowano **444** wypadki utonięć.

W wyniku tych wypadków utonęło 419 osób, w tym 47 kobiet.

Wiek ofiar utonięć:

- do 7 lat – 0
- 8 - 14 lat – 6
- 15 - 18 lat – 14
- 19 - 30 lat – 52
- 31 - 50 lat – 140
- powyżej 50 lat – 203

Liczba osób, które utonęły

– ze względu na rodzaj zbiornika wodnego:

1. jezioro – 105
2. rzeka – 102
3. staw – 69
4. zalew – 36
5. morze – 16

= **328**

czyli 91 inne zbiorniki

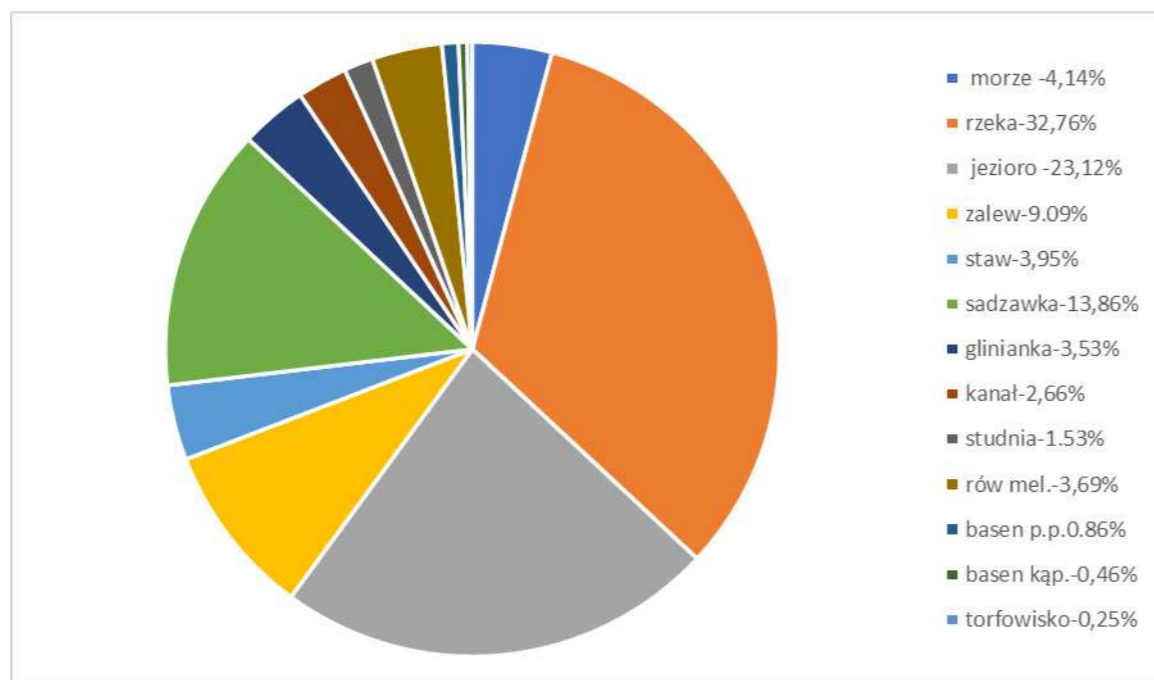
Jakie ????

Najczęstsze okoliczności wypadków utonięcia (liczba osób, które utonęły):

- kąpiel w miejscu niestrzeżonym, lecz nie zabronionym – 67
- nieostrożność w czasie przebywania nad wodą – 37
- nieostrożność w czasie łowienia ryb – 37
- kąpiel w miejscu zabronionym – 29
- 107 osób przed utonięciem **spożywało alkohol.**

Liczba utonięć oraz wskaźnik procentowy z podziałem na rodzaj akwenu na przestrzeni 11 lat w Polsce w latach 2002-2012

Z powyższych danych wynika, że spośród 13 różnych akwenów najniebezpieczniejsza ze względu na bezwzględną liczbę utonięć jest rzeka, zabierająca życie **1772** osobom w okresie 11 lat, stanowiąc **32,76%** przypisanych utonięć na wszystkich rodzajach akwenów w Polsce tj. średnio rocznie 161 osób. **Basen kąpielowy- 25 osób w okresie 11 lat, tj. 0,46% z przypisanych utonięć na wszystkich rodzajach akwenów, średnio rocznie 2 osoby.**

źr.: opr. wł. na podstawie danych statystycznych Policji

Średnio ,na przestrzeni 11lat rocznie utonęło 0,46 osoby – w miejscu strzeżonym

To są 2 osoby rocznie !!!ALE ILE BYŁO URATOWANYCH???

***I TY
RATOWNIKU !!!
MOŻESZ
ZMIENIĆ TĄ
PONURĄ
STATYSTYKĘ !!!***

W miejscach strzeżonych niezmiennie niewłaściwa obserwacja ratowników jest przyczyną /przyczynia się do ?/utonięć

Obserwacja w ratownictwie wodnym w prawodawstwie

1. Do zorganizowania **stanowiska umożliwiającego obserwację** (*obowiązku wyposażenia kąpielisk w podwyższenie stanowiska obserwacyjnego*) zobowiązuje zarządzającego obszarem wodnym zapis ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Rozdz. 2. Art. 5.2.ppkt. 3.
2. O wyposażeniu kąpieliska w **obowiązkową lornetkę** na 100 m linii brzegowej kąpielisk na trzech ratowników wodnych mówi zapis ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Rozdz. 2. Art. 4.1.
3. **Czynność ta wymieniana jest również w zakresie obowiązków ratownika jako stała obserwacja wyznaczonego obszaru wody** zapis ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Rozdz. 3. Art. 16.1.

Obserwacja w ratownictwie wodnym w przepisach prawa

Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Rozdz. 3. Art. 16.1. Do obowiązków ratowników/ratowniczek wodnych należy :

- **obserwowanie wyznaczonego obszaru wodnego, niezwłoczne reagowanie na każdy sygnał wzywania pomocy oraz podejmowanie akcji ratowniczej oraz zapobieganie skutkom zagrożeń,**
- sygnalizowanie, za pomocą urządzeń alarmowych, naruszeń zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego w szczególności granicy strefy dla umiejących pływać, a także nadchodzącej burzy,
- reagowanie na przypadki naruszania zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego,

Obserwacja w ratownictwie wodnym

W chronologii faz działań ratowniczych:

- 1) **Obserwacja**
- 2) Alarmowanie
- 3) Dysponowanie
- 4) Dotarcie drogą lądową
- 5) **Rozpoznanie, lokalizacja miejsca**
- 6) Dotarcie drogą wodną
- 7) **Lokalizacja lub poszukiwanie uszkodzonego**
(na powierzchni lub pod wodą)
- 8) Ewakuacja uszkodzonego
- 9) Wstępne zaopatrzenie medyczne
- 10) Przekazanie uszkodzonego zespołom ZRM

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja lokalizująca obiekty.

Obserwacja jako element akcji występujący na etapie poszukiwań osoby, która tonie lub już znajduje się pod powierzchnią wody, to (często określane jako obiekty humanoidalne). Technika prowadzenia tej obserwacji uwzględnia sposób przemieszczania się ciała pod wodą i jego obraz obserwowany przez pryzmat warstwy wody, załamującej fale światła.

Obserwacja typująca, (selekcjonująca)

Działanie prewencyjne i na nim w określonych sytuacjach działanie ratownicze może poprzestawać, nie wyczerpując charakterystycznych znamion akcji w ratownictwie wodnym

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja lokalizująca obiekty

Obserwacja lokalizująca obiekty.

Obserwacja jako element akcji występujący na etapie poszukiwań osoby, która tonie lub już znajduje się pod powierzchnią wody, to (często określane jako obiekty humanoidalne). Technika prowadzenia tej obserwacji uwzględnia sposób przemieszczania się ciała pod wodą i jego obraz obserwowany przez pryzmat warstwy wody, załamującej fale światła.

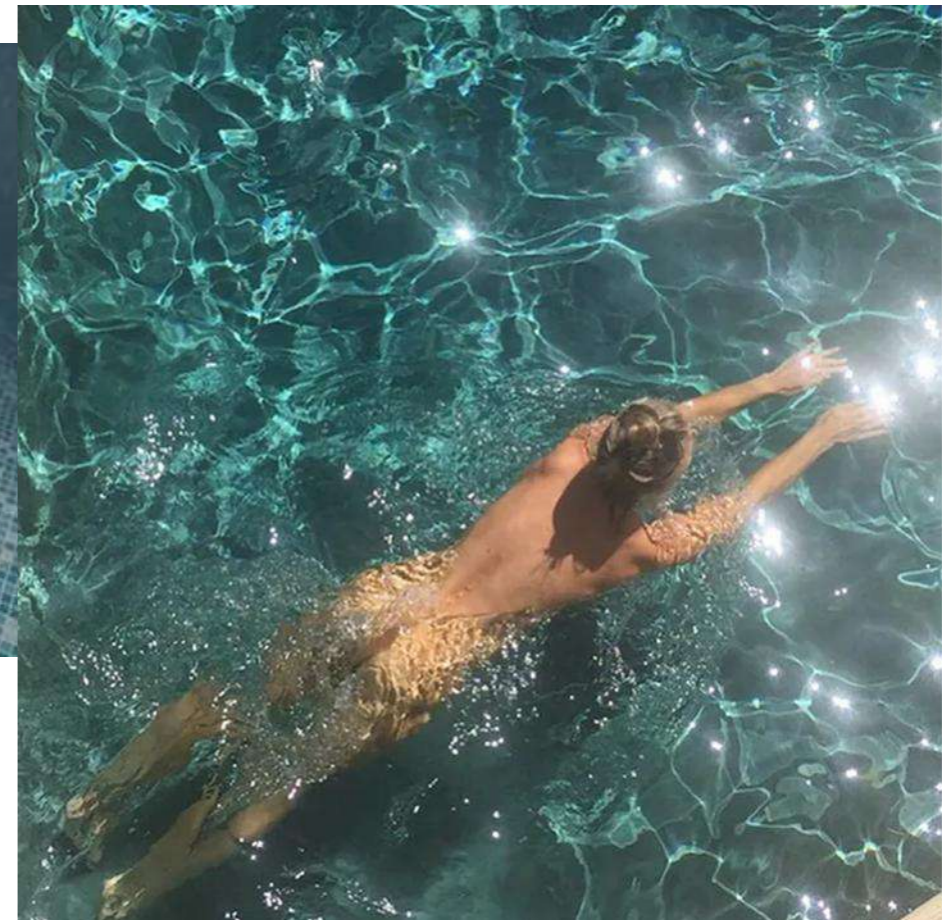
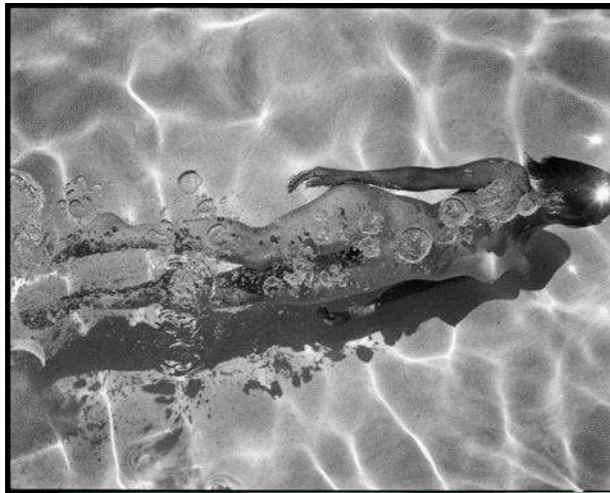
Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja lokalizująca obiekty

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja lokalizująca obiekty

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja selekcyjna-typująca

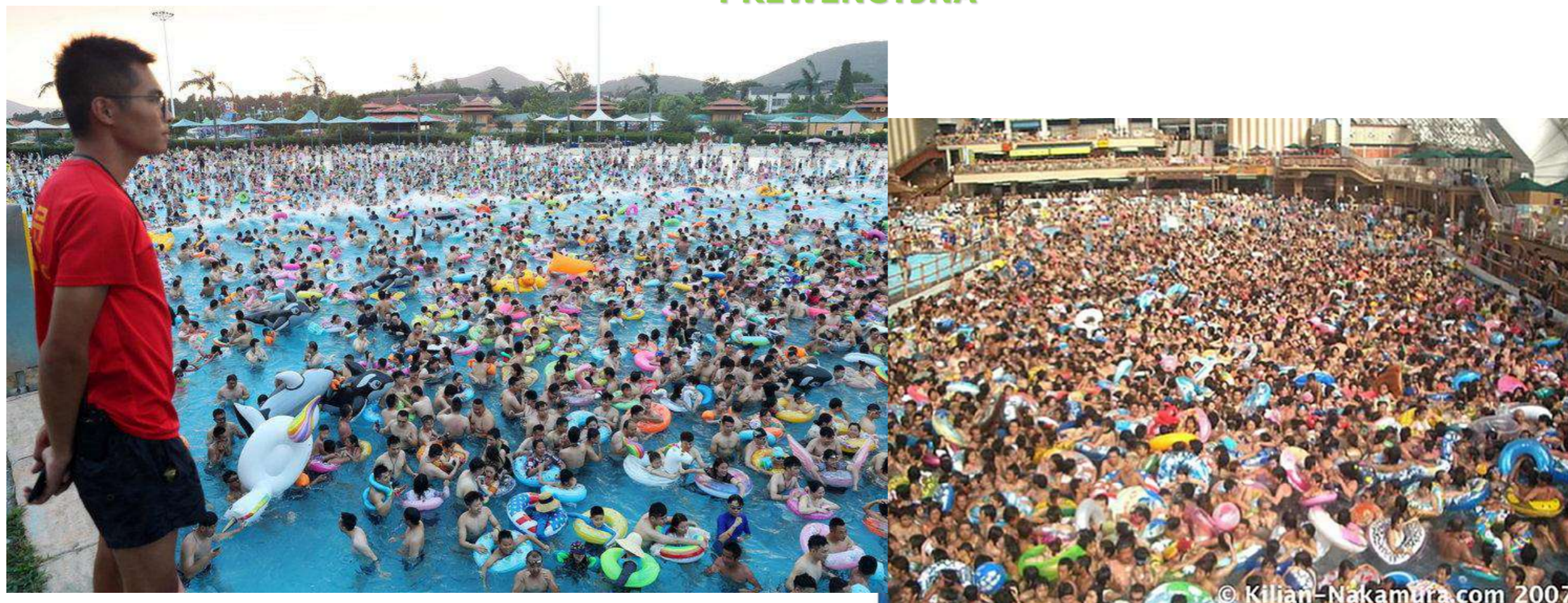
PREWENCYJNA

Obserwacja- typująca, (selekcjonująca) wśród kąpiących się zachowania bezpieczne- typowe (charakterystyczne) dla bezpiecznego przebywania ludzi w wodzie, od przejawów tonięcia i zachowań niebezpiecznych, selekcjonująca również osoby będące w potencjalnym zagrożeniu od osób bezpiecznych.

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja selekcyjna-typująca

PREWENCYJNA

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Obserwacja selekcyjna-typująca

PREWENCYJNA

Wchodzący –skaczący
Osoby starsze –wejście ,wyjście
Dzieci wejście rozpoznanie umiejętności i cały czas
Długo pływający
Nurkujący
Niezdyscyplinowany
Dysfunkcyjny
Niesprawny
Niewpełnisprawny

Obserwacja w ratownictwie wodnym

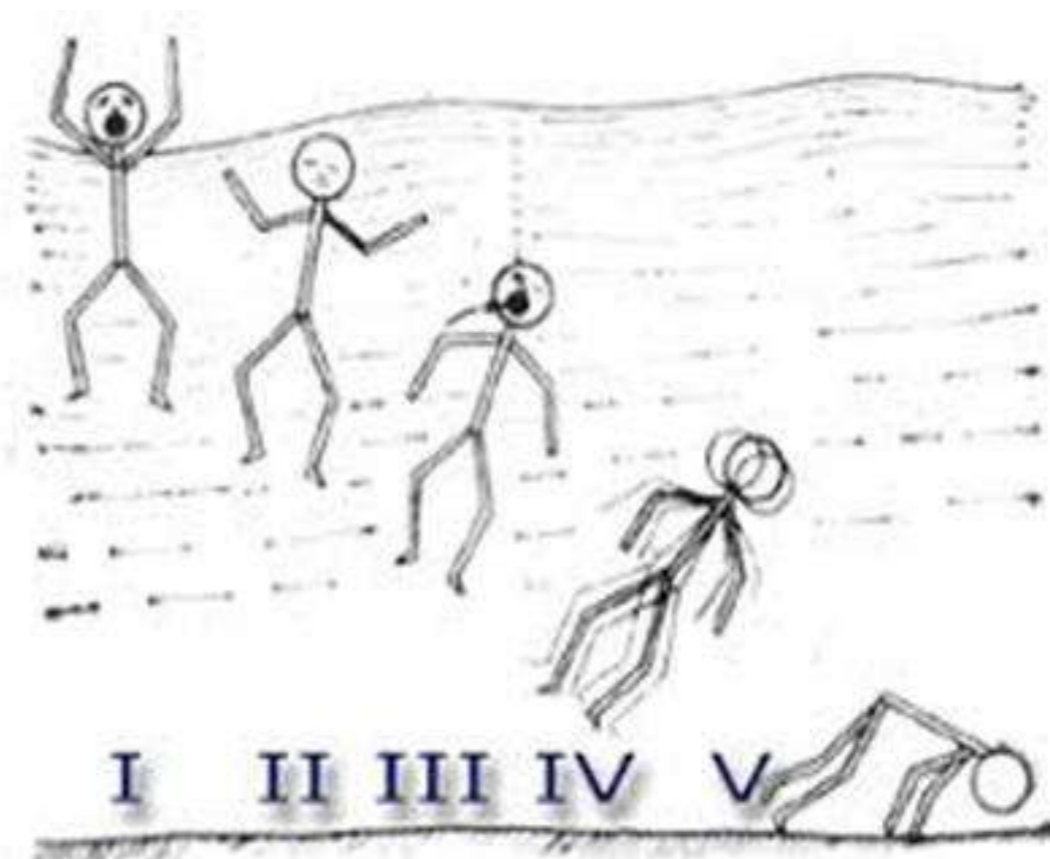
Obserwacja selekcyjna-typująca PREWENCYJNA

- Głowa jest przechylona do tyłu, a usta otwarte
- Głowa jest pod wodą, a usta na wysokości poziomu wody
- Włosy zasłaniają czoło i oczy
- Oczy są szkliste, puste i bez spojrzenia
- Oczy są zamknięte
- Następuje hiperwentylacja (szybsze i głębsze wdechy niż zazwyczaj) lub łapczywe połykanie powietrza
- Nogi pozostają bez ruchu
- Ciało ułożone jest pionowo
- Pływający próbuje popłynąć w jakimś kierunku, ale bezskutecznie
- Pływający próbuje przewrócić się na plecy
- Nie skoordynowane ruchy –pseudo pływackie
- Spławikowanie
- Wspinanie po szczeblach drabiny której nie ma
- Spowolnienie ruchów

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja selekcyjna-typująca

Jest to rodzaj gwałtownego uduszenia w wyniku zalania wodą górnych dróg oddechowych i ciężkich zaburzeń w gospodarce elektrolitowej organizmu po przedostaniu się wody do krążenia. Słownik Websler'a podaje, że „utonięcie jest to uduszenie przez zanurzenie, szczególnie w wodzie”. Nie jest to jednak określenie ścisłe, bowiem nie uwzględnia zmian, jakie wywołuje obecność wody w płucach. Istnieje inne trafniejsze określenie, według którego „tonięcie” obejmuje swoim zakresem grupę zjawisk zachodzących w ustroju na skutek zanurzenia w środowisku płynnym, przy czym owo środowisko samo w sobie w normalnych warunkach nie jest szkodliwe. W procesie tonięcia dochodzi do ciężkiego rozstroju zdrowia i jeżeli nie zostanie ono odpowiednio szybko przerwane, niechybnie nastąpi śmierć.

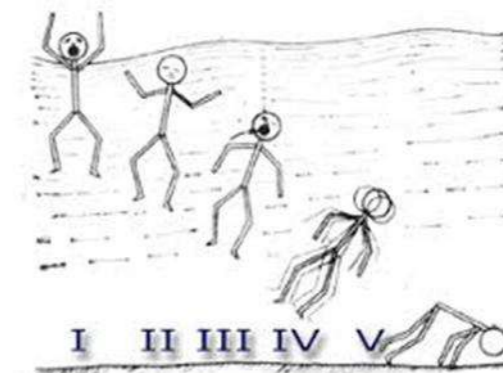
Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja selekcyjna-typująca

Okres I

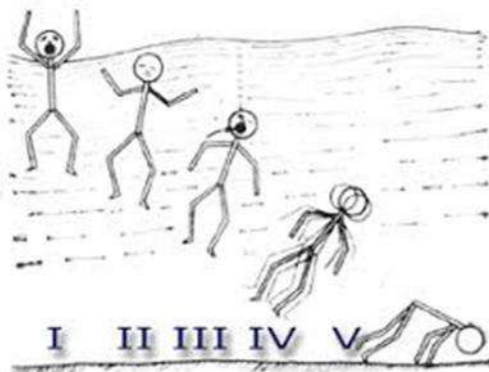
Trwa zazwyczaj 5-15 sekund charakteryzuje się gwałtownymi głębokimi ruchami wdechowymi i wydechowymi wywołanymi podrażnieniem zakończeń nerwowych skóry przez zimną wodę.

W tym okresie może dojść do wciągnięcia niewielkich ilości wody do płuc. Objawy te charakterystyczne są dla wypadków niespodziewanego znalezienia się w wodzie.

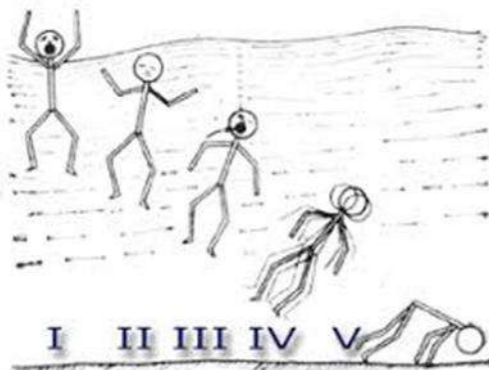
Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia Obserwacja selekcyjna-typująca

Okres I - 5-15 sek.

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia Obserwacja selekcyjna-typująca

Okres I - 5-15 sek.

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

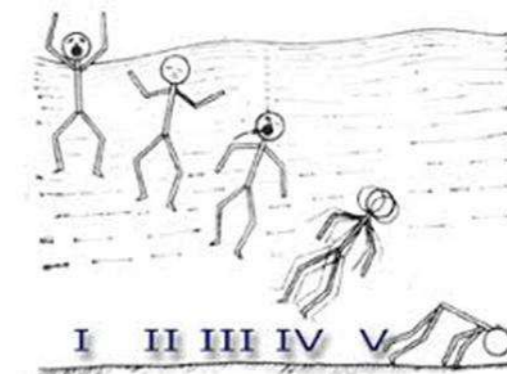
Obserwacja selekcyjna-typująca+lokalizująca obiekty(1 zmiana typu obserwacji)

Okres II

Nazywany jest fazą świadomego oporu. Trwa tak długo, jak długo tonący jest w stanie powstrzymać się przed wciągnięciem wody do płuc. **Czas trwania - przeciętnie 30-60 sekund.**

Występuje tu świadoma walka o nie wchłanianie wody i zatrzymanie powietrza w płucach. Tonący walczy o życie, co uwidacznia się w postaci wykonywania gwałtownych ruchów mających na celu skierowanie go ku powierzchni wody. Taka intensywne praca mięśniowa pochłania duże zasoby tlenu, przez co skraca tę fazę blisko trzykrotnie.

Dalsza obrona przed wchłonięciem wody polega na nasileniu wydechów i połykaniu wody. W końcu nagromadzony nadmiar dwutlenku węgla i niedobór tlenu tak silnie pobudzają ośrodek oddechowy, że zmuszają mięśnie oddechowe do wykonania wdechu, mimo świadomej obrony przed tym. Jest to już początek okresu trzeciego.

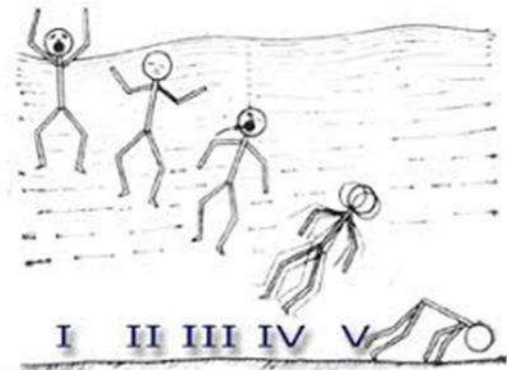
Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja selekcyjna-typująca +lokalizująca obiekty

Okres II -30-60 sek.

Dalsza obrona przed wchłonięciem wody polega na nasileniu wydechów i połykaniu wody.

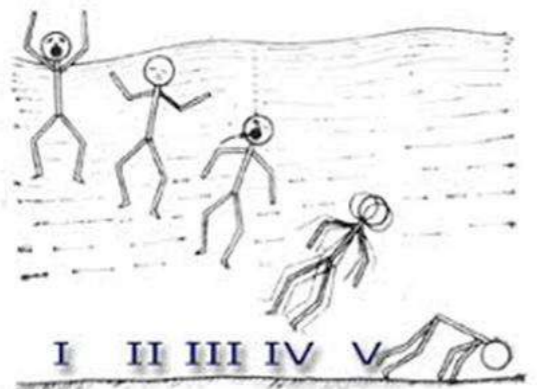
W końcu nagromadzony nadmiar dwutlenku węgla i niedobór tlenu tak silnie pobudzają ośrodek oddechowy, że zmuszają mięśnie oddechowe do wykonania wdechu, mimo świadomej obrony przed tym. Jest to już początek okresu trzeciego.

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja selekcyjna-typująca+lokalizująca obiekty

Okres II -30-60 sek.

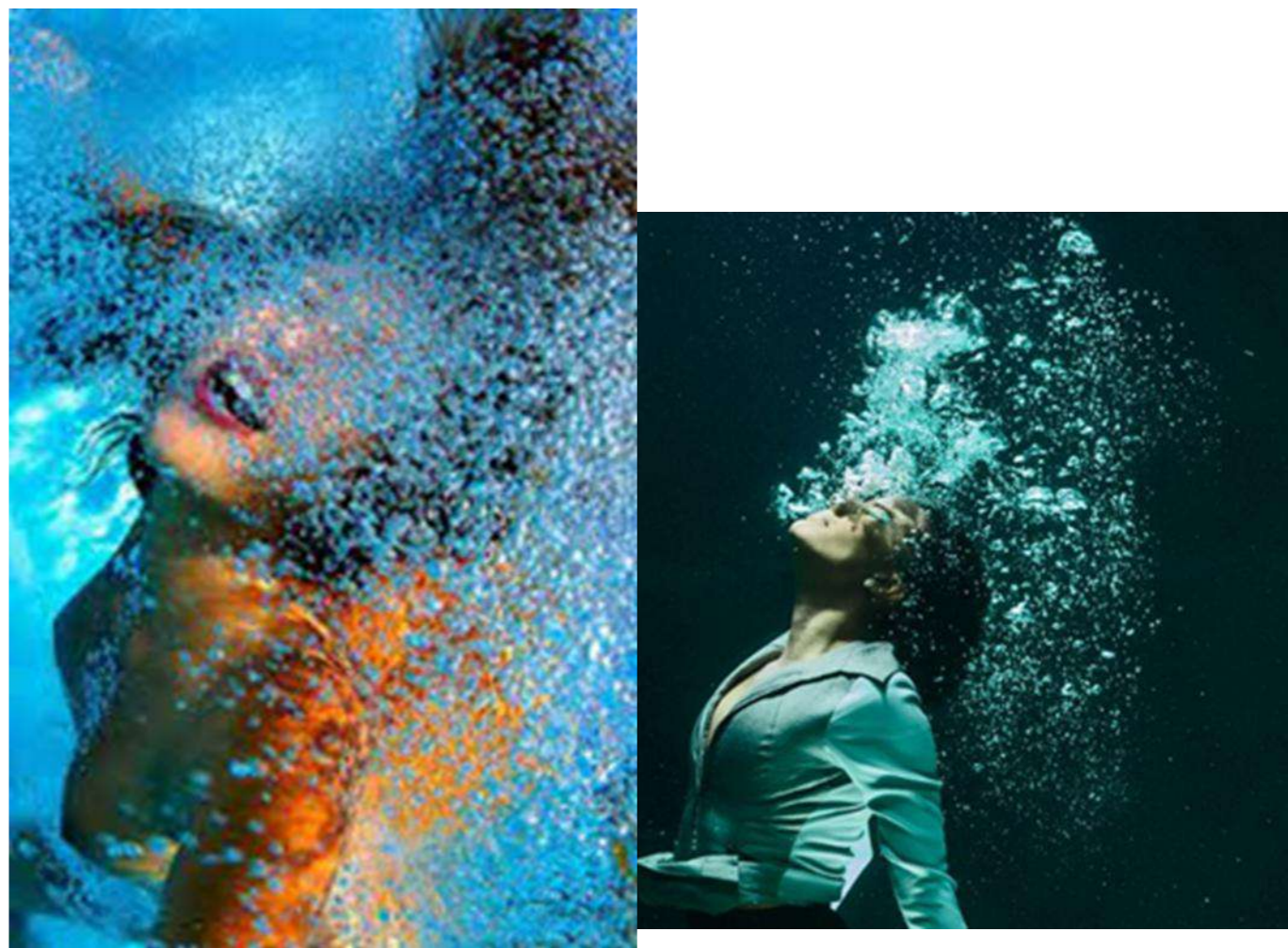
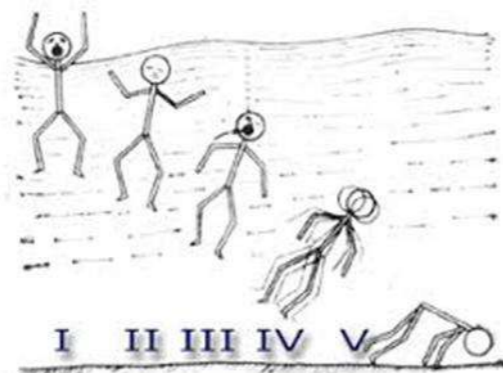
Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja selekcyjna-typująca+lokalizująca obiekty

• Okres III

Jest fazą nasilonych oddechów i trwa zazwyczaj około 60-90 sekund. Wymuszone silne ruchy oddechowe powodują wciąganie wody do płuc.

Przy udanych próbach wynurzenia, choć na chwilę, następuje wciąganie mieszaniny wody i powietrza, a także kontynuowane jest często połykanie wody. Ma tu też miejsce niebezpieczeństwo wystąpienia wymiotów i zachłyśnięcia ich treści do dróg oddechowych.

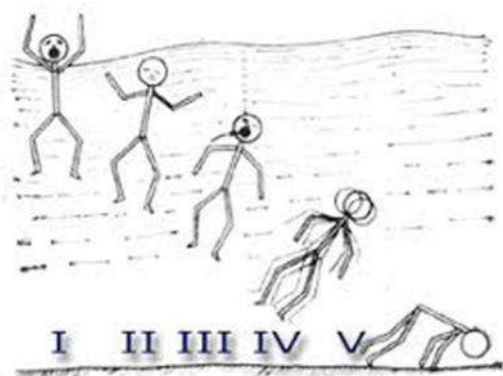

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja lokalizująca obiekty(2 zmiana typu obserwacji)

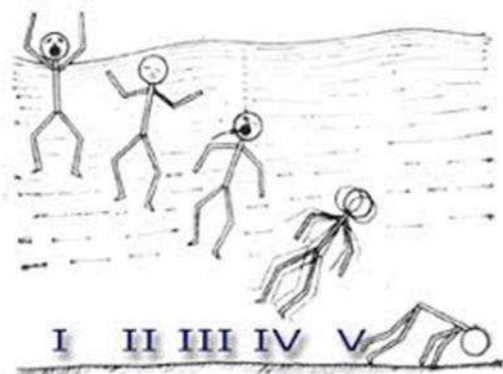
Okres IV

Jest to postępujący zanik czucia i pobudliwości, trwający około 60-90 sekund. Na skutek niedotlenienia ośrodkowego układu nerwowego następuje zatrzymanie oddechu i utrata przytomności

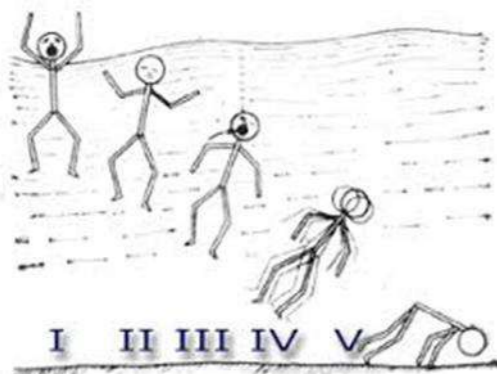
Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia Obserwacja lokalizująca obiekty

Okres IV -60-90 sek.

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia Obserwacja lokalizująca obiekty

Okres IV -60-90 sek.

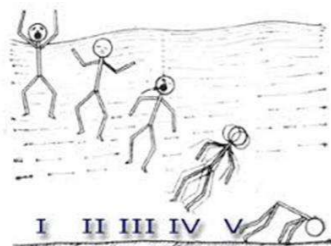
Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia

Obserwacja lokalizująca obiekty

Okres V

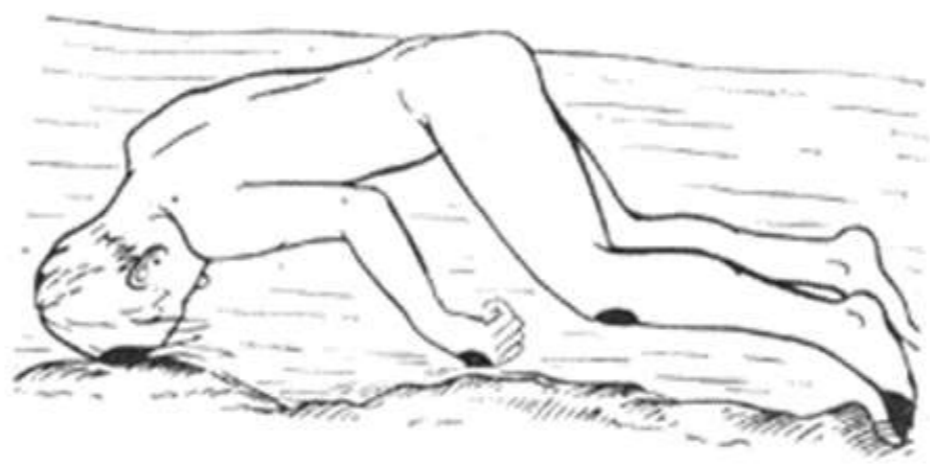
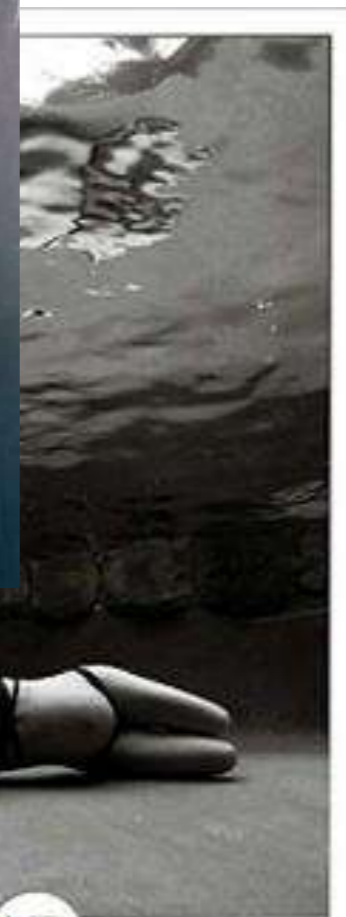
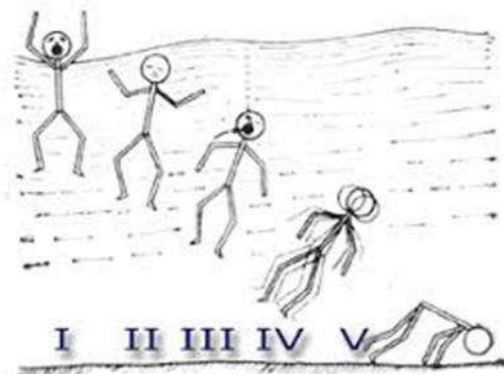
Trwa około 30-50 sekund. Występuje tu zazwyczaj kilka tzw. „końcowych ruchów oddechowych”, dziejących się poza świadomością osoby tonącej.

Po tym fakcie brak jest już jakichkolwiek zewnętrznych przejawów życia. Zakończeniem tego okresu jest śmierć. Proces tonięcia trwa zazwyczaj od 3 do 6 minut. Czas ten zasadniczo zależy głównie od przebiegu II okresu. Nigdy jednak nie wiadomo, co rzeczywiście dzieć się będzie w każdym odrębnym wypadku.

Obserwacja w ratownictwie wodnym a etapy tonięcia Obserwacja lokalizująca obiekty

Okres V- 30-50 sek.

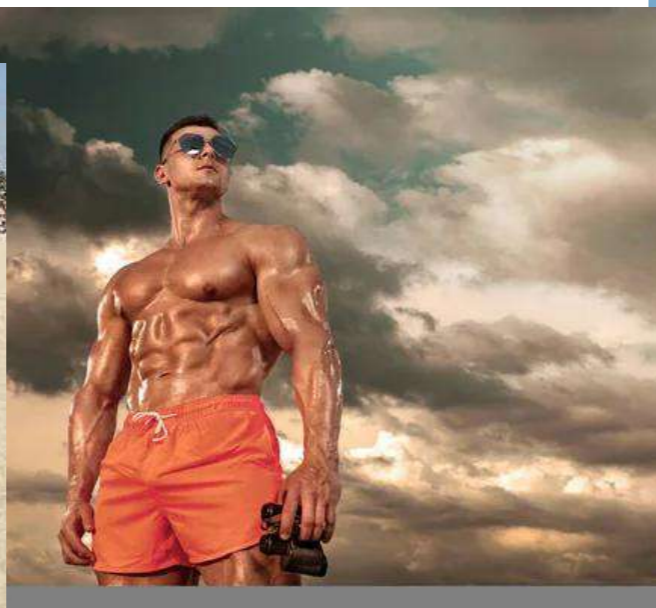
KEVIN BRADLEY PHOTOGRAPHER

Obserwacja w ratownictwie wodnym

Nie tylko więc, tak charakterystyczne dla NAS: tężyzna fizyczna ,sprawność, umiejętności ruchowe i wiedza medyczna ale nade wszystko :

pilna, uważna, żmudna, statyczna, nudna,
w wielogodzinnej koncentracji –

OBSERWACJA!

Obserwacja w ratownictwie wodnym -dekoncentracja

Obserwacja w ratownictwie wodnym „20”Grzechów głównych”

1. Niewiedza - (złe kursy)
2. Używanie telefonu na stanowisku
3. Dekoncentracja -absorbująca rozmowa
4. Znużenie
5. Zmęczenie
6. Brak obecności na stanowisku
7. Zadania dodatkowe
8. Czytanie książki, gazety
9. Sen (w tym z „otwartymi oczami”)
10. Brak empatii „niewidzące oczy”
11. Wstyd „obciach”
12. Strach „Jezu! To jest teraz !”
13. Dyskomfort stanowiska :zimno, głośno, zły kąt obserwacji

Obserwacja w ratownictwie wodnym „20”Grzechów głównych”

14. Rozmycie odpowiedzialności w obserwowaniu wyznaczonego obszaru tzw. „Efekt tłumu”- „a on na pewno patrzy”

15. Brak rotacji stanowiskowej

16. Złe rozmieszczenie stanowisk lub celowa ich modyfikacja wg.: „w kupie różniej”

17. Problemy poza pracą (w tym z osobowością lub zdrowiem)

18. Brak doświadczenia

19. Wypalenie zawodowe

20. Bagatelizowanie

Niekorzystny splot zdarzeń powodujący niedostrzeżenie

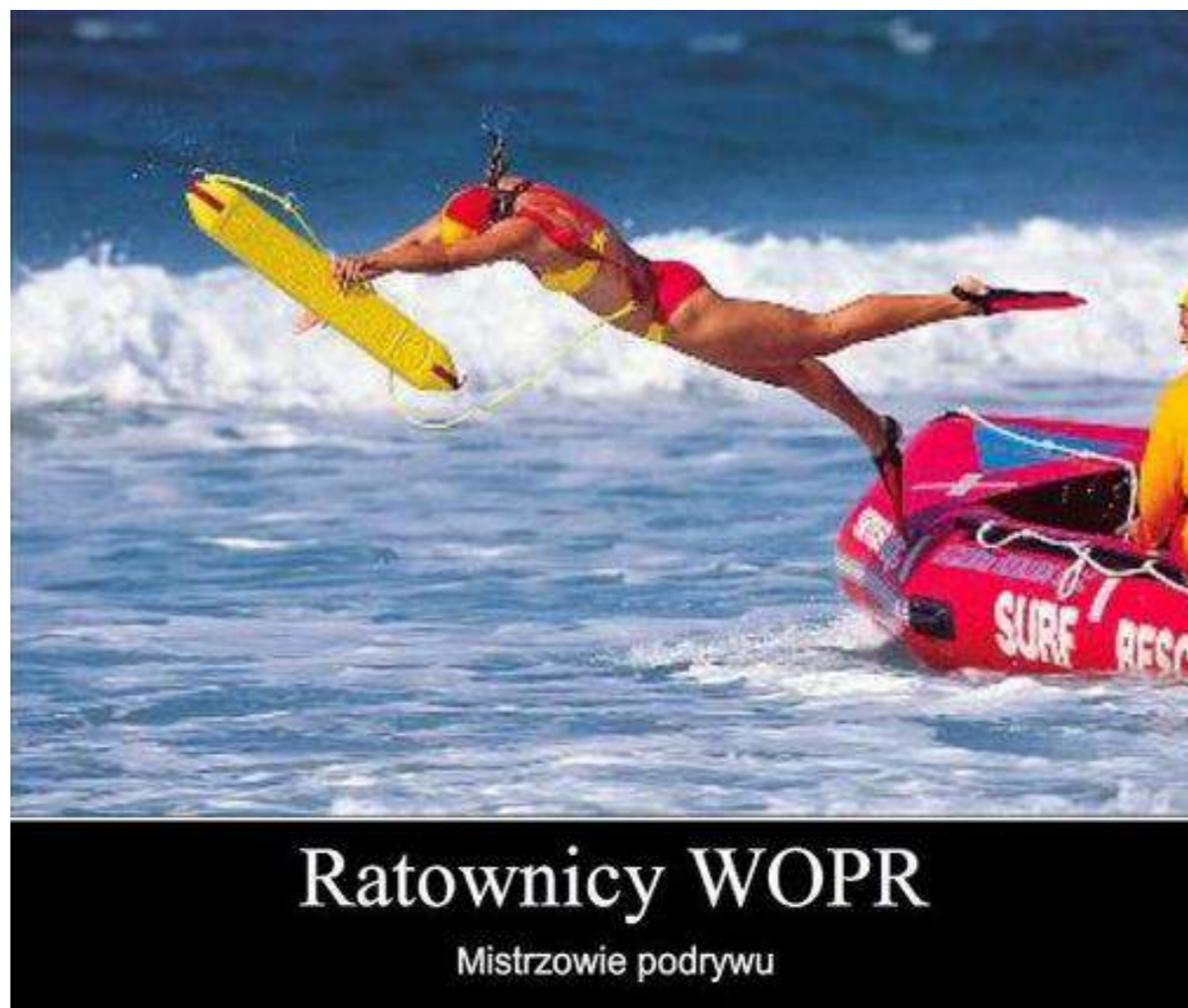
Grzechy główne

Grzechy główne

Gdy obserwacja w ratownictwie wodnym jest „OK” reszta naszych umiejętności ma sens

Tylko miłych obserwacji

Koniec

